

Onderwerp: Afwegingskader voor tijdelijke middelgrote en grootschalige huisvesting voor arbeidsmigranten in Overbetuwe

Ons kenmerk: 21RV000030

Nummer:

Elst, 11 mei 2021

AAN DE RAAD

1. Voorstel

1. Vaststellen van het 'Afwegingskader voor tijdelijke middelgrote en grootschalige huisvesting voor arbeidsmigranten in Overbetuwe'.

2. Inleiding

Op 27 oktober 2020 heeft de RTGC arbeidsmigranten in Overbetuwe plaatsgevonden. Tijdens dit rondetafelgesprek is het onderzoek arbeidsmigranten in Overbetuwe gepresenteerd (zie 20bij09007) en besproken. De belangrijkste conclusies van het onderzoek luiden:

- In 2018 zijn er veel meer werkzame arbeidsmigranten dan woonachtige arbeidsmigranten in Overbetuwe. Het aantal werkzame arbeidsmigranten is de afgelopen jaren hard gestegen.
- Het aantal werkzame arbeidsmigranten in de regio Arnhem-Nijmegen en Overbetuwe verdubbelt in de periode 2020-2030.
- Er is veel behoefte aan flexibele woonplekken voor short- en midstay nu en in de periode tot 2030.
- Er is extra druk op reguliere woningen door behoefte aan longstay tot 2030.
- Het huidige beleid in Overbetuwe biedt geen mogelijkheden voor nieuwe middelgrote en grootschalige short- en midstay woonvoorzieningen.

De vervolgstap die is afgesproken is om aan de slag te gaan met het volgende vraagstuk: *Hoe kan de gemeente faciliteren zodat het bedrijfsleven short- en midstay woonvoorzieningen kan realiseren voor hun werkzame arbeidsmigranten?*

Hierbij zijn de volgende kaders van belang:

- Passend bij de schaal van Overbetuwe. Overbetuwe lost niet de problematiek op voor de regio.
- De voorzieningen moeten zorgen voor een duurzame humane en sociale huisvesting voor arbeidsmigranten. De voorzieningen mogen niet leiden tot overlast voor de samenleving.

3. Doel en beoogd effect

Met het vaststellen van dit afwegingskader maken we het mogelijk om een pilot te houden voor middelgrote en grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten (short- en midstay) in Overbetuwe.

4. Argumenten

1.1 Dit afwegingskader is passend en aanvullend op de Woondeal van regio Arnhem-Nijmegen.

Begin 2020 heeft de regio Arnhem-Nijmegen met de provincie Gelderland en het Rijk de Woondeal getekend. Hierin is ook aandacht voor de arbeidsmigranten. De regio is een beleidsvormingsproces gestart om tot een regionaal beleidskader huisvesting

arbeidsmigranten te komen. Vaststelling van dit regionaal beleidskader voor de huisvesting van arbeidsmigranten is voorzien begin 2022. De regiogemeenten hebben met elkaar afgesproken voorlopig ook verder te gaan met het ontwikkelen van beleid op lokaal niveau, het regionale en lokale beleid moeten vervolgens in elkaars verlengde liggen.

Zie verdere toelichting in het afwegingskader in paragraaf 2.3.

Met deze pilot dragen we actief bij aan het proces dat in de regio plaatsvindt. Leerpunten die we trekken uit dit lokale afwegingskader kunnen we inbrengen in de regio.

1.2 Dit afwegingskader is passend bij de schaal van Overbetuwe.

Er is in dit afwegingskader gekozen om maximaal 3 nieuwe initiatieven voor (middel)grote huisvesting short en midstay arbeidsmigranten mogelijk te maken. Deze initiatieven creëren samen maximaal 200 slaapplekken. De keuze om middels deze pilot in maximaal 200 slaapplekken te creëren past bij de uitkomsten van het onderzoek en het is passend bij de schaal van Overbetuwe (sterke groei arbeidsmigranten maar geen opgave oppakken om het regionale vraag te faciliteren). In de randvoorwaarden staat benoemd dat aanvragen voor huisvesting alleen wenselijk zijn als de huisvesting noodzakelijk is om te voorzien in de behoefte voor de arbeidsmigranten die werkzaam zijn binnen de gemeente Overbetuwe.

1.3 Het recente onderzoek van de Commissie Roemer is belangrijke input voor het afwegingskader.

De Commissie Roemer heeft onderzoek uitgevoerd naar de positie van arbeidsmigranten in Nederland. Zij heeft een aantal aanbevelingen gedaan om misstanden bij arbeidsmigranten te voorkomen. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in de randvoorwaarden zodat nieuwe initiatieven altijd moeten voldoen aan humane huisvesting.

Zie verdere toelichting in het afwegingskader in paragraaf 2.2.

1.4. Met het faciliteren van huisvesting voor arbeidsmigranten versterken we onze concurrentiepositie ten opzichte van andere gemeenten voor bedrijven in sectoren die veelvuldig gebruik maken van arbeidsmigranten.

Op onze bedrijventerreinen bieden we onder andere ruimte voor bedrijven in de logistieke sector. Mogelijk nemen deze bedrijven ook de mogelijkheden voor (grootschalige) huisvesting van arbeidsmigranten mee in hun locatie. Door deze mogelijkheden te bieden versterken we onze concurrentiepositie ten opzichte van andere regio's die nog geen beleid ontwikkeld hebben op dit vlak.

1.5. Door het vaststellen van het afwegingskader creëren we mogelijkheden voor doorstroming van arbeidsmigranten die nu gehuisvest zijn in reguliere woningen.

In beperkte mate worden arbeidsmigranten ook in reguliere woningen in Overbetuwe (illegaal) gehuisvest. Doordat het aanbod aan wooneenheden voor arbeidsmigranten vergroot wordt, kunnen arbeidsmigranten doorstromen vanuit een reguliere woning. Dit kan een positieve uitwerking hebben op het woningaanbod in de kern.

5. Kanttekeningen en risico's

1.1 Overbetuwe ontvangt geen belasting voor tijdelijke arbeidsmigranten die hier woonachtig zijn.

Op dit moment ontvangt gemeente Overbetuwe geen belasting voor tijdelijke arbeidsmigranten die woonachtig zijn binnen onze gemeente. Indien er meer short- en midstay woonvoorzieningen komen is het van belang dat deze inwoners ook mee betalen van de voorzieningen in Overbetuwe. We komen in 2021 met een voorstel om arbeidsmigranten die hier tijdelijke wonen en dus gebruik maken van onze voorzieningen mee te laten betalen aan de voorzieningen.

1.2. Arbeidsmigranten zijn vrij om te wonen en werken waar zij willen. Het is dus niet mogelijk om aan de hand van regelgeving volledig te borgen dat er in Overbetuwe alleen arbeidsmigranten gehuisvest worden die ook in Overbetuwe werken.

Een van de eisen die we opleggen aan initiatiefnemers is dat de initiatiefnemer dient aan te tonen dat het noodzakelijk is voor de huisvesting van arbeidsmigranten die in Overbetuwe werkzaam zijn. Het is echter niet mogelijk om dit te blijven borgen nadat een initiatief ontwikkeld is. Op dit moment wordt ook regionaal beleid opgesteld, we gaan ervan uit dat iedere gemeente straks zijn of haar verantwoordelijkheid neemt in het huisvesten van arbeidsmigranten. Hierdoor zal er in mindere mate sprake zijn van een waterbedeffect.

6. Financiën

Dit raadsvoorstel heeft geen financiële consequenties. We nemen een facilitaire houding aan bij de ontwikkeling van initiatieven. Dat betekent dat de kosten en risico's toekomen aan een initiatiefnemer.

7. Vervolg

Planning

Uw raad behandelt het afwegingskader in de vorm van een voorbereidende vergadering op 13 of 14 juli 2021. Vervolgens kan uw gemeenteraad een besluit nemen in de raadsvergadering van 7 september 2021. Na vaststelling wordt het afwegingskader gepubliceerd. Initiatiefnemers kunnen na publicatie hun aanvraag indienen bij de gemeente. De procedure hiervan is beschreven in paragraaf 4.1 van het afwegingskader.

Communicatie

Voordat uw gemeenteraad het afwegingskader behandelt in de voorbereidende vergadering van 13 of 14 juli, stellen we bedrijven die geïnterviewd zijn op de hoogte over de behandeling in de voorbereidende raadsvergadering. Zodoende hebben zij de mogelijkheid om een inspraakreactie in te dienen en/of de vergadering live te volgen.

Na vaststelling wordt het afwegingskader gedeeld:

- met de bedrijven die geïnterviewd zijn voor het onderzoek arbeidsmigranten;
- via de nieuwsbrief van het Bedrijvenloket.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

Voor in het onderzoek arbeidsmigranten in Overbetuwe zijn 19 bedrijven geïnterviewd. Het onderzoek en de input van deze bedrijven is gebruikt als input voor het afwegingskader.

Evaluatie

Het afwegingskader geldt totdat er nieuw beleid over huisvesting arbeidsmigranten door de raad van Overbetuwe wordt vastgesteld of als de 200 slaapplekken zijn ingevuld met tijdelijke huisvesting.

Voor het eventueel ontwikkelen van nieuw beleid gebruiken we de volgende input:

- het nog op te stellen regionaal beleid in de regio Arnhem Nijmegen;
- evaluatie en ervaringen van dit afwegingskader en overig beleid voor huisvesting arbeidsmigranten;
- ontwikkelingen op arbeids- en woningmarkt;
- ontwikkelingen op economisch gebied in Overbetuwe.

De verwachting is dat het nieuwe beleid voor huisvesting arbeidsmigranten in 2022/2023 wordt vastgesteld. Dit is afhankelijk van de regionale procedure en in hoeverre er gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die zijn gecreëerd door middel van dit afwegingskader.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
P.J.E. Breukers R.P. Hoytink-Roubos

8. Relevante stukken

1. 21uit00050 Afwegingskader grootschalige short- en midstay huisvesting voor arbeidsmigranten in Overbetuwe
2. 21rb000040 Raadsbesluit pilot afwegingskader huisvesting arbeidsmigranten

Historie:

- 20bij09007 Onderzoek arbeidsmigranten

Portefeuillehouder: D.E.W. Horsthuis

De behandelend ambtenaar is J. Dinnissen. Technische vragen dienen uiterlijk de donderdagmorgen om 08.00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl.